

amikor húsz kisgyerek köszönt föl Mikuláskor. Családunk kedvenc helye a Kass, én ott bújócskázom a gyerekekkel, apu a kávéházat látogatja egy-egy biliárdpartira, anyukám meg Máriával, Jimmy feleségével kerül jóbarátságba. Mária visszahúzódó természetű, gyenge idegzetű asszony.

Aztán az idilli gyerekkor véget ér, sűrűsödnek a felhők. Egyre nyomasztóbb a gazdasági helyzet. Katót még kiküldik Svájcba nyelvet tanulni, de Mária egyre nehezebben viseli a problémákat. Anyukám sűrűn látogatja, a nagy étterem konyhájában ülve vigasztalja. Meséli, hogy egyszer jön a séf: - Nagyságos asszony, elfogyott a cukor. - Hát küldessen át a boltba - mondja Mária. - De tessék pénzt is adni, mert már nem hitelez a boltos.

Bizony, ez már a vég. Napok múlva elárverezik az egész szállodakomplexumot. Mária kislányával, Marikával együtt idegszanatóriumba kerül. Hamarosan mindkettőjük halálhírét halljuk. Kató a József főhercegéknél vállal nevelőnői állást.

És Jimmy? Túlélve a tragédiákat német órákat ad Pesten. Megszabadulva a szállodavezetés nyomasztó terheitől végre boldogan fest! Nem is rosszul.

Viszont Jani, a legkisebb Kass gyerek megöröklí az elnyomott tehetséget és világhírű grafikusművész lesz. Ő a Kossuth-díjas Kass János! - Hát nem komplett családregény?

/.../

Keresztanyámék a háború után Nyugat Németországba távoztak. Ott Iván még tábornoki nyugdíjat kapott. Magukkal vitték annak az úri Magyarországnak egy darabját, amelynek mindketten reprezentáns képviselői, azt az életformát, amelyet az egykori Szegeden és Budapesten éltek, és amelybe ifjú ludovikásként egy rövid időre magam is belecsöppentem. Sok évvel később, mikor rendezőként találkoztam Hubay - Ránki - Vass István Egy szerelem három éjszakája című zenés tragédiájával, mindég ők jutottak eszembe.

*...Ó, ha visszanézek, hihetetlen,
Hogy valóság volt ez valaha,
A jogászbált egyszer rég mi ketten
Én meg ő nyitottuk, o lalla!
S később, mikor bújt belénk az ördög
S tudtuk, hogy tilosba tévedünk...
Isten veletek, ti régi flörtök,
Isten veled édes életünk!
Pannónia szálló és vadászkiirt,
Ó, a disztinvált különterem!
Pertis hegedűje, jaj, hová tűnt?
És a girl, a kis Parisien?
Jánoshegyi reggeli utána,
És a sikk, amellyel vétkezünk...*

(Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a szerző, Bende Miklós, Nosztalgia címen mutat be „banánhéjtáncot”, azaz egy magyarörmény képviselő lírai emlékezéseit januári klubestünkön.)

*****

Magyar polgár, magyar író

Hétfőn délután (2003 november 24-én - a szerk.) mutatta be a Fókusz Könyvárúházbán Kulin Ferenc irodalomtörténész Nagy Zoltán színművész közreműködésével *Alexa Károly*

irodalomtörténész *A magyar polgár - és a magyar író* című esszékötetét. A dolgozat a Kölcsey-intézetben megrendezett, hasonló tárgyú konferencia anyagából megszerkesztett kötet előtanulmányának készült, amelyet Kulin Ferenc szerkesztett. Ám Alexa dolgozata olyannyira átfogó jellegűvé sikeredett, hogy az antológia megjelenése után, változtatás nélkül is egyedi kötetbe kívánczolt. A mű kiadására a Kortárs Kiadó vállalkozott. Olvasói meggyőződhetnek arról, hogy Alexa Károly a teljesség igényével tárta elének a magyar polgárosodás történetének stációit az újabkori magyar irodalom tükörcsarnokában. Kulin Ferenc szerint a kötet egyik fő erénye, hogy esszéregénnyé sikeredett, amely szemléletében és stílusában ahhoz a hagyományhoz hasonlítható, amit Szerb Antal és Horváth János szubjektív irodalomtörténetei honosítottak meg Magyarországon. A másik fő erénye az értékkezőpontú elfogulatlanság. Alexa Károly a mai magyar irodalomból vett gazdag példatárban eszmei, politikai hovatarozásától függetlenül, elmélyülten, magas színvonalon elemzi kortársainak életművét. Egyedül azt az irodalomtudományi szemléletet utasítja el egyértelműen, amely az úgynevezett magas irodalmat pusztán a nyelv önszerveződése által teremtett, metafizikai üzenettől mentes szövegnek tekinti.

Utánnnyomás a Magyar Nemzet 2003. XI. 26-i számából

*****

A fiatal Nuridsány Zoltán

Érdeemes az Arcvonalba menni. Ebben az V. kerületi irodalmi kávézóban ugyanis hétről hétre színvonalas irodalmi, történelmi, művészeti témájú beszélgetések, könyvbemutatók, íróolvasó találkozók és egészséges hangulatú viták zajlanak.

Manapság különösképpen megnőtt az igény arra, hogy hasonló gondolkodású emberek kávé, tea, sütemény mellett, jó könyvek társaságában találkozhassanak s akár ismeretlenül is eszmét, véleményt cserélhessenek. Ezen a helyen a Masszi & Püski Könyvesház nyitott polcairól bárki kezébe veheti a köteteket, beléjük lapozhat, a kávézó kicsiny asztalainál elhelyezett, a hely szellemével rokonszemléletű újságokból, napilapokból tájékozódhat. S ha kedve tartja, észrevételeit, vélekedését megoszthatja asztalszomszédjával. Kellemes és olykor termékeny társas pillanatok, vagy akár órák telnek így a kulturált otthonosság légkörében.

Advent idején például könyv alakban látott napvilágot Jókai Anna Ima Magyarországért című verse.

A szerzőnek és olvasóinak személyes, de nem személyeskedő gondolatváltásaival kísért könyvpremier igen emlékezetes marad.

És maradjunk a könyvbemutatóknál. A 2003. év záró könyves eseménye Az *Európai Iskola fiatalja* című mű, Nuridsány Zoltán festőművészről. A kötetet a művész családja, Nuridsány Mimi és Judit szerkesztette nagy odaadással. Ők a korán elhunyt erdélyi magyarörmény származású alkotó tevékenységének egy vékonyka, de az életmű szempontjából jelentős szeletét emelték ki. Felismerték és szem előtt tartották azt a lényeges, olykor azonban felületesen kezelt - ténytet, hogy a művészt sokkal inkább alkotásai képviselik és rangsorolják, mint a mindenkori aktuálpolitika szerinti, vagy éppen azzal ellentétes ítézi vélemények. Természetesen nagy szükség van a szóra, a rendező gondolatra, diszciplínákra. Elsőbbség azonban az igényesen megjelenő műveket illeti.

Az Európai Iskola nevet viselő közösség elsősorban festők, írók, költők, műkritikusok csoportosulása volt, amely kiállításait súlyos években, 1945-49 között szervezte.

Nuridsány Zoltán velük tartott. Erről a néhány évről nyújt áttekintést az album képanyaga s ez